

EDUSKUNNAN VASTAUS 311/2010 vp

Hallituksen esitys syyttäjälaitosta koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä syyttäjälaitosta koskevan lainsäädännön uudistamiseksi (HE 286/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Lakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LaVM 34/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki syyttäjälaitoksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään syyttäjälaitoksen hallinnosta ja tehtävistä.

Syyttäjälaitoksesta ja syyttäjistä on lisäksi voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

2 §

Syyttäjälaitoksen organisaatio

Syyttäjälaitokseen kuuluvat Valtakunnan-syyttäjänvirasto keskusvirastona, alueelliset syyttäjänvirastot ja Ahvenanmaan maakunnan-syyttäjänvirasto.

Ylimpänä syyttäjänä ja syyttäjien esimiehenä toimii valtakunnansyyttäjä.

Syyttäjälaitos kuuluu oikeusministeriön hallinnonalaan.

3 §

Syyttäjälaitoksen tehtävä

Syyttäjälaitos vastaa syyttäjäntoimen järjestämisestä.

4 §

Syyttäjät

Syyttäjiä ovat:

- 1) valtakunnansyyttäjä ja apulaisvaltakunnan-syyttäjä;
- 2) valtiosyyttäjä;
- 3) johtava kihlakunnansyyttäjä ja johtava maakunnansyyttäjä;
- 4) kihlakunnansyyttäjä ja maakunnansyyttäjä; sekä

5) apulaissyöttäjä.

Suomen kansallisesta jäsenestä Eurojustissa säädetään Eurojustia koskevan päätöksen eräiden määräysten täytäntöönpanosta annetussa laissa (742/2010).

5 §

Erityissyöttäjät

Erityissyöttäjiä ovat valtioneuvoston oikeuskansleri ja eduskunnan oikeusasiamies, joiden syyteoikeudesta säädetään perustuslain 110 §:ssä.

6 §

Syyttäjän tehtävät

Syyttäjän tehtävänä on huolehtia rikosoikeudellisen vastuun toteuttamisesta hänen käsiteltävänä olevassa asiassa tasapuolisesti, joutuisasti ja taloudellisesti asianosaisten oikeusturvan ja yleisen edun edellyttämällä tavalla.

Lisäksi syyttäjän tehtävistä on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään.

7 §

Syyttäjän toimivalta

Syyttäjällä on itsenäinen ja riippumaton syyteharkintavalta.

Syyttäjä on toimivaltainen syyttäjän tehtävissä koko maassa.

Käräjäoikeudessa syytettä ajanut syyttäjä voi antaa käräjäoikeuden ratkaisusta valittamisen, valitukseen vastaamisen, pääkäsittelyssä esiintymisen tai muun muutoksenhakemiseen liittyvän toimenpiteen toisen syyttäjän tehtäväksi tämän suostumuksella, jos se on asian laatu huomioon ottaen tarkoituksenmukaista.

Valtakunnansyyttäjä voi määrätä samaan asiaan useamman syyttäjän. Samalla tulee määrätä myös heidän keskinäisestä vastuunjaostaan. Johtava kihlakunnansyyttäjä voi antaa tällaisen määräyksen alaisuudessaan toimiville syyttäjille.

2 luku

Valtakunnansyyttäjänvirasto

8 §

Valtakunnansyyttäjänviraston organisaatio

Valtakunnansyyttäjänvirastoa johtaa valtakunnansyyttäjä. Hänen apunaan ja sijaisenaan toimii apulaisvaltakunnansyyttäjä.

Valtakunnansyyttäjänviraston organisaatiosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Valtakunnansyyttäjänviraston tehtävät

Valtakunnansyyttäjänviraston tehtävänä on:

- 1) ohjata ja kehittää syyttäjälaitosta;
- 2) vastata syyttäjälaitoksen toiminnan tulokellisuudesta;
- 3) valvoa syyttäjien toiminnan laillisuutta ja yhdenmukaisuutta;
- 4) huolehtia syyttäjälaitoksen yleiseen hallintoon, viestintään ja koulutukseen liittyvistä tehtävistä; sekä
- 5) huolehtia toimialaansa kuuluvasta kansallisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä.

10 §

Valtakunnansyyttäjän tehtävät ylimpänä syyttäjänä

Valtakunnansyyttäjän tehtävänä on:

- 1) toimia syyttäjänä asioissa, jotka hänelle lain mukaan kuuluvat tai jotka hän ottaa käsiteltävikseen;
- 2) päättää syyttäjän valituslupahakemuksen jättämisestä korkeimpaan oikeuteen ja syyttäjien edustamisesta korkeimmassa oikeudessa;
- 3) edistää syyttäjän toiminnan oikeudellista laatua ja yhdenmukaisuutta; sekä
- 4) huolehtia muista tehtävistä, jotka hänelle erikseen säädetään.

Valtakunnansyyttäjä voi ottaa itse ratkaistavakseen alaiselleen syyttäjälle kuuluvan asian

tai määrätä alaisensa syyttäjän ajamaan syytettä, jonka nostamisesta hän on päättänyt. Valtakunnansyyttäjä voi myös määrätä asian alaisensa syyttäjän syyteharkintaan.

Valtakunnansyyttäjä voi antaa nimetyille henkilölle, joka täyttää kihlakunnansyyttäjän kelpoisuusvaatimukset, määrääjäksi sellaiset syyttäjänvaltuudet, joita tämä määrättyssä tehtäväsään tarvitsee. Syyttäjänvaltuuksia käyttäessään tähän henkilöön sovelletaan muutoin, mitä syyttäjistä säädetään.

11 §

Apulaisvaltakunnansyyttäjä

Apulaisvaltakunnansyyttäjä ratkaisee hänen käsiteltäväkseen kuuluvat asiat samoin valtuuksin kuin valtakunnansyyttäjä.

Valtakunnansyyttäjän ja apulaisvaltakunnansyyttäjän välisestä tehtävien jaosta määrätään Valtakunnansyyttäjänviraston työjärjestyksessä.

12 §

Valtionsyyttäjät

Valtakunnansyyttäjänvirastossa on valtiosyyttäjiä.

Valtionsyyttäjä toimii syyttäjänä yhteiskunnan kannalta merkittävimmissä rikosasioissa sekä asioissa, jotka hovioikeus käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena, jollei toisin säädetä tai määrätä.

13 §

Kelpoisuusvaatimukset

Valtakunnansyyttäjän ja apulaisvaltakunnansyyttäjän kelpoisuusvaatimuksena on muu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto, tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

Valtionsyyttäjän kelpoisuusvaatimuksena on muu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto

kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto.

Muiden Valtakunnansyyttäjänviraston virkamiesten kelpoisuudesta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Nimittäminen

Valtakunnansyyttäjän nimittämisestä säädetään perustuslaissa. Apulaisvaltakunnansyyttäjän nimittää tasavallan presidentti valtioneuvoston esityksestä.

Valtionsyyttäjän nimittää valtioneuvosto Valtakunnansyyttäjänviraston esityksestä.

Muiden Valtakunnansyyttäjänviraston virkamiesten nimittämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Asioiden ratkaiseminen Valtakunnansyyttäjänvirastossa

Valtakunnansyyttäjänvirastossa käsiteltävät hallinnolliset asiat ratkaisee valtakunnansyyttäjä, jolle asiaa ole säädetty tai työjärjestyksellä määrätty muun virkamiehen ratkaistavaksi. Muun virkamiehen kuin valtakunnansyyttäjän tai apulaisvaltakunnansyyttäjän ratkaistavaksi ei voida antaa asiaa, joka on laissa säädetty valtakunnansyyttäjän ratkaistavaksi. Valtakunnansyyttäjä voi pidättää itselleen päätösvallan asiassa, jonka muu viraston virkamies muuten saisi ratkaista.

16 §

Työjärjestys

Työskentelyn järjestämisestä Valtakunnansyyttäjänvirastossa määrätään valtakunnansyyttäjän vahvistamassa työjärjestyksessä. Viraston työjärjestyksessä määrätään viraston sisäisestä organisaatiosta, henkilöstöstä, virkamiesten tehtävien hoitamisesta ja sijaisista, syyteasioiden jakamisesta sekä asioiden valmistelusta ja ratkaisemisesta.

3 luku

Syyttäjänvirastot

17 §

Syyttäjänviraston organisaatio

Alueellinen syyttäjän toimi järjestetään syyttäjänvirastoittain. Syyttäjänviraston toimialueeseen kuuluu yksi tai useampi kunta. Syyttäjänvirastolla voi päätoimipaikan lisäksi olla palvelutoimistoja.

Syyttäjänvirastoa johtaa johtava kihlakunnan syyttäjä. Hänen apunaan toimii vähintään yksi apulaispäälikkö.

Syyttäjänvirastojen toimialueista ja päätoimipaikoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Syyttäjänviraston palvelutoimistojen perustamisesta ja lakkauttamisesta säädetään oikeusministeriön asetuksella.

18 §

Ahvenanmaan maakunnansyyttäjänvirasto

Ahvenanmaan maakunnassa syyttäjän toimesta vastaa Ahvenanmaan maakunnansyyttäjänvirasto. Maakunnansyyttäjänviraston toimialue on Ahvenanmaan maakunta, ja sen päätoimipaikka on Maarianhamina.

Maakunnansyyttäjänvirastoa johtaa johtava maakunnansyyttäjä. Virastossa on yksi tai useampia maakunnansyyttäjiä.

Maakunnansyyttäjänvirastoon sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään syyttäjänvirastosta lukuun ottamatta 17 §:ää. Johtavaan maakunnansyyttäjään ja maakunnansyyttäjään sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään johtavasta kihlakunnansyyttäjistä ja kihlakunnansyyttäjistä.

Ahvenanmaan maakunnansyyttäjänvirastossa käytettävästä kielestä ja henkilöstön kielitaidosta säädetään Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 6 luvussa.

19 §

Syyttäjänviraston tehtävät

Syyttäjänviraston tehtävänä on omalla toimialueellaan:

- 1) kehittää syyttäjän toimintaa;
- 2) vastata syyttäjän toiminnan tuloksellisuudesta;
- 3) valvoa syyttäjien toiminnan laillisuutta ja yhdenmukaisuutta; sekä
- 4) huolehtia viranomaisyhteistyöstä.

20 §

Kihlakunnansyyttäjä ja apulaissyyttäjä

Syyttäjänvirastossa on kihlakunnansyyttäjiä. Virastossa voi olla myös syyttäjän tehtävään koulutettavia apulaissyyttäjiä.

Kihlakunnansyyttäjät ja apulaissyyttäjät toimivat syyttäjänä syyttäjänvirastoon saapuneissa rikosasioissa ja muissa erikseen määrätyissä asioissa.

21 §

Kelpoisuusvaatimukset

Johtavan kihlakunnansyyttäjän kelpoisuusvaatimuksena on muu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto ja käytännössä osoitettu johtamistaito.

Kihlakunnansyyttäjän ja apulaissyyttäjän kelpoisuusvaatimuksena on muu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto.

Muiden syyttäjänviraston virkamiesten kelpoisuudesta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

22 §

Nimittäminen

Johtavan kihlakunnansyyttäjän ja kihlakunnansyyttäjän nimittää Valtakunnansyyttäjän-

virasto. Apulaissyöttäjän nimittää syyttäjänvirasto.

Muiden syyttäjänviraston virkamiesten nimitämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

23 §

Asioiden ratkaiseminen syyttäjänvirastossa

Syyttäjänvirastossa käsiteltävät hallinnolliset asiat ratkaisee johtava kihlakunnansyyttäjä, jollei asiaa ole säädetty tai työjärjestyksellä määrätty apulaispäällikön tai muun virkamiehen ratkaistavaksi. Johtava kihlakunnansyyttäjä voi pitää itselleen päätösvallan hallinnollisessa asiassa, jonka muu viraston virkamies muuten saisi ratkaista.

24 §

Työjärjestys

Työskentelyn järjestämisestä syyttäjänvirastossa määrätään johtavan kihlakunnansyyttäjän vahvistamassa työjärjestyksessä. Viraston työjärjestyksessä määrätään viraston sisäisestä organisaatiosta, virkamiesten tehtävien hoitamisesta ja sijaisista, syyteasioiden jakamisesta sekä asioiden valmistelusta ja ratkaisemisesta.

4 luku

Erinäisiä säännöksiä

25 §

Tiedonsaantioikeus

Syyttäjällä on salassapitosäännösten estämättä oikeus maksutta saada viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä virkatehtävien suorittamista varten tarpeelliset tiedot ja asiakirjat, jollei sellaisen tiedon tai asiakirjan antamista syyttäjälle tai tietojen käyttämistä todisteena ole laissa kielletty tai rajoitettu.

Syyttäjällä on oikeus saada virkatehtävien suorittamista varten tarpeelliset tiedot yhteisön jäsentä, tilintarkastajaa, hallituksen jäsentä tai

työntekijää velvoittavan yritys-, pankki- tai vakuutuslainsäädännön estämättä.

Syyttäjällä ei kuitenkaan ole 1 momentissa tarkoitettua oikeutta saada tietoja, jotka viranomaisen tai julkista tehtävää hoitamaan asetettu yhteisö on saanut luvan perusteella tieteellistä tutkimusta, tilastointia tai suunnittelu- ja selvitystehtäviä varten.

Syyttäjällä on oikeus saada syyteharkinnassa tarvitsemiaan, sakkorangaistuksia ja niiden täytäntöönpanoa koskevia tietoja Oikeusrekisterikeskuksen sakkorekisteristä.

26 §

Esteellisyys

Syyttäjä on esteellinen, jos:

- 1) hän tai hänen läheisensä on asianosainen;
- 2) asiassa on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen läheiselleen;
- 3) hän tai hänen läheisensä avustaa tai edustaa asianosaista taikka sitä, jolle asiassa on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 4) hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen taikka siihen, jolle asiassa on odotettavissa hyötyä tai vahinkoa;
- 5) hän on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen tai hallintoneuvoston jäsenenä tai toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä tai julkisoikeudellisessa laitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asiassa on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa; tai

6) muu kuin 1—5 kohdassa tarkoitettu seikka on omiaan antamaan perustellun aiheen epäillä hänen puolueettomuuttaan asiassa.

Syyttäjän läheisellä tarkoitetaan hallintolain (434/2003) 28 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja henkilöitä.

Syyttäjä saa esteellisenäkin ryhtyä toimeen, joka ei siedä viivytystä. Syyttäjän on ilmoitettava esteellisyydestään sille, joka määrää hänelle sijaisen.

27 §

Varallaolo

Valtakunnansyyttäjä voi järjestää syyttäjien varallaolon tarkoituksenmukaisella tavalla.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, syyttäjänviraston päällikkö voi määrätä syyttäjän olemaan varalla, jos se on tarpeen syyttäjän tavoitettavuuden varmistamiseksi tämän päätösvaltaan kuuluvien kiireellisten asioiden ratkaisemiseksi.

28 §

Asiamiehenä tai avustajana toimiminen

Syyttäjän oikeuteen toimia asiamiehenä tai avustajana oikeudenkäynnissä sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 3 §:ssä säädetään virkamiehestä ja yleisen tuomioistuimen lainoppineesta jäsenestä.

Syyttäjän velvollisuudesta ajaa asianomistajan yksityisoikeudellista vaadetta säädetään oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 3 luvun 9 §:ssä.

29 §

Virkasyytteen oikeuspaikka

Valtakunnansyyttäjää ja apulaisvaltakunnansyyttäjää syytetään virkarikoksesta korkeimmassa oikeudessa. Syyttäjänä on joko oikeuskansleri tai eduskunnan oikeusasiamies.

Valtionsyyttäjää, johtavaa kihlakunnansyyttäjää, kihlakunnansyyttäjää ja apulaissyyttäjää syytetään virkarikoksesta hovioikeudessa.

30 §

Viran siirtäminen

Viran siirtämisestä syyttäjälaitoksessa päättää Valtakunnansyyttäjänvirasto.

31 §

Syyttäjälaitosta koskevien vahingonkorvausasioiden käsittely

Valtakunnansyyttäjänvirasto käsittelee syyttäjälaitosta koskevat vahingonkorvausasiat.

32 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin valtakunnansyyttäjän tehtävistä Valtakunnansyyttäjänviraston päällikkönä ja johtavan kihlakunnansyyttäjän tehtävistä syyttäjänviraston päällikkönä. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin muista syyttäjien hallinnollisista tehtävistä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta.

33 §

Viittaussäännös

Mitä muualla säädetään virallisesta syyttäjästä tai yleisestä syyttäjästä, sovelletaan myös syyttäjään.

5 luku

Voimaantulo

34 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2011.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Tällä lailla kumotaan:

1) yleisistä syyttäjistä annettu laki (199/1997);

2) kihlakunnansyyttäjistä annettu laki (195/1996); ja

3) Ahvenanmaan maakunnan maakunnan-syyttäjänvirastosta annettu laki (872/1977).

Laki

oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan oikeudenkäymiskaaren 25 luvun 19 §, sellaisena kuin se on laissa 165/1998,
muutetaan 11 luvun 3 §:n 1 momentti, 17 luvun 19 §, 23 §:n 3 momentti ja 32 §, 21 luvun 19 §, 24 luvun 18 §, 25 luvun 3 ja 7 § sekä 26 luvun 18 §:n 4 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 11 luvun 3 §:n 1 momentti laissa 690/1997, 17 luvun 19 ja 32 § laissa 571/1948 ja 23 §:n 3 momentti laissa 622/1974, 21 luvun 19 § laissa 1013/1993, 24 luvun 18 §, 25 luvun 7 § ja 26 luvun 18 §:n 4 momentti laissa 165/1998 ja 25 luvun 3 § laissa 165/1998 ja 650/2010, seuraavasti:

11 luku

Tiedoksiannosta oikeudenkäynnissä

3 §

Kun tuomioistuin tai syyttäjä huolehtii tiedoksiannosta, tiedoksianto toimitetaan lähettämällä asiakirja asianosaiselle:

- 1) postitse saantitodistusta vastaan; tai
- 2) kirjeellä, jos voidaan olettaa, että vastaanottaja saa tiedon asiakirjasta ja määräpäivään mennessä palauttaa todistuksen tiedoksiannon vastaanottamisesta.

23 §

Edellä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa olevien säännösten estämättä voidaan muu niissä tarkoitettu henkilö paitsi syytetyn oikeudenkäyntiavustaja velvoittaa todistamaan asiassa, jossa syyttäjä ajaa syytettä rikoksesta, mistä saattaa seurata vankeutta kuusi vuotta tai ankarampi rangaistus, taikka sanotunlaisen rikoksen yrityksestä tai osallisuudesta siihen.

17 luku

Todistelusta

19 §

Jos tuomari nimetään todistajaksi, harkitkoon hän tuomarINVALALLAAN, tietääkö hän jotakin asiaan vaikuttavaa. Jos hän havaitsee niin olevan, kuulusteltakoon häntä todistajana. Jos syyttäjä nimetään todistamaan, harkitkoon oikeus, onko se totuuden ilmisaamiseksi tarpeen, ja luopukoon hän silloin asiasta.

32 §

Todistajan tulee esittää kertomuksensa suullisesti viittaamatta kirjalliseen todistajankertomukseen. Todistaja saa kuitenkin käyttää muistinsa tukemiseksi kirjallista muistiinpanoa.

Todistajan aikaisemmin oikeudelle, syyttäjälle tai poliisiviranomaiselle antama kertomus luetaan todistajaa kuulusteltaessa vain silloin, kun hän todistajanlausunnossaan poikkeaa siitä, mitä hän aikaisemmin on kertonut tai kun todistaja kuulustelussa selittää, että hän ei voi tai halua lausua mitään asiassa.

21 luku

Oikeudenkäyntikuluista

19 §

Syyttäjällä on oikeus valtion puolesta hakea muutosta 13 §:n nojalla tehtyyn ratkaisuun silloinkin, kun hän ei ole toiminut syyttäjänä.

24 luku

Tuomioistuimen ratkaisu

18 §

Ratkaisustaan hovioikeuden on lähetettävä kappale kaikille hovioikeudessa puhevaltaa käyttäneille.

Kappale on lähetettävä rikosasian vastaajalle silloinkin, kun hän ei ole käyttänyt hovioikeudessa puhevaltaa, jos hovioikeus on muuttanut käräjäoikeuden ratkaisua hänen osaltaan. Syyttäjälle kappale on lähetettävä hänen ajamassaan rikosasiassa silloinkin, kun hän ei ole käyttänyt hovioikeudessa puhevaltaa.

25 luku

Muutoksenhaku käräjäoikeudesta hovioikeuteen

3 §

Kun käräjäoikeus julistaa tai antaa ratkaisun, sen on samalla ilmoitettava, saako ratkaisuun hakea muutosta ja mitä muutoksenhaussa on noudatettava.

Saapuvilla oleville asianosaisille on heti ratkaisun julistamisen jälkeen annettava kirjalliset

ohjeet, joista ilmenee, miten ratkaisuun tyytymättömän on meneteltävä saattaakseen asian hovioikeuden tutkittavaksi tai hakeakseen muutosta 30 a luvun mukaisella ennakkopäätösvalituksella. Ohjeissa on myös selostettava ennakkopäätösmenettely pääpiirteittäin. Ohjeita ei kuitenkaan anneta syyttäjälle eikä muullekaan asianosaiselle, jos se havaitaan ilmeisen tarpeettomaksi.

7 §

Tyytymättömyyden ilmoitus saadaan rajoittaa koskemaan osaa alioikeuden ratkaisusta. Rajoitus on mainittava tyytymättömyyttä ilmoitettaessa.

Jos vastaajia on useita, syyttäjän on tyytymättömyyttä ilmoittaessaan mainittava, ketä heistä tyytymättömyyden ilmoitus koskee.

26 luku

Valitusasian käsittelyn jatkaminen hovioikeudessa

18 §

Syyttäjän on virkansa puolesta oltava läsnä sellaisen asian pääkäsittelyssä, jossa syyttäjä on valittajana tai jossa rikosasian vastaaja on valittanut syyttäjän rangaistusvaatimukseen annettua käräjäoikeuden ratkaisusta. Syyttäjän on oltava läsnä myös liiketoimintakiellon määräämistä koskevan asian pääkäsittelyssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

rikoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikoslain (39/1889) 1 luvun 12 §:n 2 momentin 2 kohta, 8 luvun 5 §:n 1 momentti, 9 luvun 1 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 momentin johdantokappale, 17 luvun 25 §, 18 luvun 1 §:n 3 momentti, 20 luvun 11 ja 12 §, 21 luvun 16 §, 24 luvun 12 §, 25 luvun 9 §, 28 luvun 15 §:n 1 momentti, 30 luvun 12 §, 32 luvun 13 §, 35 luvun 6 §, 36 luvun 8 §:n 1 momentti, 38 luvun 10 §, 39 luvun 9 §:n 1 momentti, 48 a luvun 5 §:n 1 momentti sekä 49 luvun 6 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 12 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 205/1997, 8 luvun 5 §:n 1 momentti laissa 297/2003, 9 luvun 1 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 32 luvun 13 § laissa 61/2003, 17 luvun 25 § sekä 20 luvun 11 ja 12 § laissa 563/1998, 21 luvun 16 § laissa 1082/2010, 24 luvun 12 § laissa 531/2000, 25 luvun 9 § laissa 578/1995, 28 luvun 15 §:n 1 momentti laissa 614/2002, 30 luvun 12 § laeissa 769/1990, 467/2006 ja 641/2009, 35 luvun 6 § ja 36 luvun 8 §:n 1 momentti laissa 769/1990, 38 luvun 10 § laeissa 578/1995 ja 540/2007, 39 luvun 9 §:n 1 momentti laissa 317/1994, 48 a luvun 5 §:n 1 momentti laissa 515/2002 ja 49 luvun 6 § laissa 822/2005, seuraavasti:

1 luku

Suomen rikosoikeuden soveltamisalasta

12 §

Valtakunnansyyttäjän syytemääräys

Valtakunnansyyttäjän määräys ei kuitenkaan ole tarpeen, jos:

-----
2) rikos on tehty Islannissa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa ja tekopaikan asianomainen syyttäjä on esittänyt pyynnön rikoksen käsittelemisestä suomalaisessa tuomioistuimessa;
-----

8 luku

Vanhentumisesta

5 §

Menettely syyteoikeuden vanhentumisaikaa jatkettaessa

Syyteoikeuden vanhentumisajan jatkamisesta päättää se tuomioistuin, jossa syyte rikoksesta voitaisiin oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 4 luvun mukaan tutkia.

Hakemuksen vanhentumisajan jatkamisesta voi tehdä syyttäjä sekä asianomistaja, jos hänellä on mainitun lain 1 luvun 14 §:n 1 tai 2 momentissa tai 15 §:n 1 momentissa tarkoitettu oikeus ajaa syytettä rikoksesta. Hakemus on tehtävä kirjallisesti ennen vanhentumisajan päättymistä.

9 luku

Oikeushenkilön rangaistusvastausta

1 §

Soveltamisala

Yhteisö, säätiö tai muu oikeushenkilö, jonka toiminnassa on tehty rikos, on syyttäjän vaatimuksesta tuomittava rikoksen johdosta yhteisösakkoon, jos se on tässä laissa säädetty rikoksen seuraamukseksi.

7 §

Rangaistusvaatimuksen tekemättä jättäminen

Syyttäjä saa jättää rangaistusvaatimuksen oikeushenkilöä vastaan tekemättä, jos:

17 luku

Rikoksista yleistä järjestystä vastaan

25 §

Syyteoikeus

Jos ilkeällä ei ole rikottu yleistä järjestystä, syyttäjä ei saa nostaa syytettä, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi. Syyttäjä ei saa nostaa syytettä myöskään 20 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainitusta sukupuoliseellisyttä loukkaavasta markkinoinnista, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi.

18 luku

Rikoksista sukuoikeuksia vastaan

1 §

Tässä mainitusta rikoksesta älköön syyttäjä tehdä syytettä, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteeseen pantavaksi taikka oikeudessa hakenut aviosopimuksen tahi avioliiton purkamista.

20 luku

Seksuaalirikoksista

11 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 3 tai 4 §:ssä eikä 5 §:n 1 momentin 2 tai 4 kohdassa tarkoitettuja rikoksista, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

12 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos 1 §:ssä, 5 §:n 2 momentissa tai 6 §:ssä tarkoitettujen rikosten asianomistaja omasta vakaas-

ta tahdostaan pyytää, ettei syytettä nostettaisi, syyttäjällä on oikeus jättää syyte nostamatta, jollei tärkeä yleinen tai yksityinen etu vaadi syytteen nostamista.

21 luku

Henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista

16 §

Syyteoikeus

Syyttäjä saa nostaa syytteen lievistä pahoinpitelystä vain, jos asianomistaja ilmoittaa rikoksen syytteeseen pantavaksi taikka teko on kohdistunut:

1) kahdeksatoista vuotta nuorempaan henkilöön;

2) tekijän aviopuolisoon tai entiseen aviopuolisoon, sisarukseen tai sukulaiseen suoraan ylenevässä tai alenevässä polvessa taikka henkilöön, joka asuu tai on asunut tekijän kanssa yhteistaloudessa tai on tai on ollut muuten näihin rinnastettavan henkilökohtaisen suhteen taikka hänelle läheinen; taikka

3) henkilöön hänen työtehtäviensä vuoksi eikä rikoksentehtäjä kuulu työpaikan henkilöstöön.

Syyttäjä saa nostaa syytteen vammantuotannuksesta vain, jos asianomistaja ilmoittaa rikoksen syytteeseen pantavaksi.

24 luku

Yksityisyyden, rauhan ja kunnian loukkamisesta

12 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä kotirauhan rikkomisesta, törkeästä kotirauhan rikkomisesta, julkisrauhan rikkomisesta, salakuuntelusta, salakatselusta eikä salakuuntelun ja salakatselun valmistelusta, ellei asianomistaja ilmoita rikos-

ta syytteeseen pantavaksi taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä yksityiselämää loukkaavasta tiedon levittämisestä, kunnianloukkauksesta eikä törkeästä kunnianloukkauksesta, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi. Valtakunnansyyttäjä voi kuitenkin antaa määräyksen syytteen nostamisesta, jos rikos on tapahtunut joukkotiedotusvälinettä käyttäen ja erittäin tärkeä yleinen etu vaatii syytteen nostamista.

Edellä 9 §:n 3 momentissa tarkoitetun rikoksen voi ilmoittaa syytteeseen pantavaksi kuolleen henkilön leski, sisarus, sukulainen suoraan etenevässä tai takenevassa polvessa taikka vainajan kanssa yhteisessä taloudessa elänyt tai muu henkilö, jolle vainaja oli erityisen läheinen.

25 luku

Vapauteen kohdistuvista rikoksista

9 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä tuottamuksellisesta vapaudenriistosta, laittomasta uhkauksesta eikä pakottamisesta, ellei asianomistaja ilmoita sitä syytteeseen pantavaksi tai ellei laittoiman uhkauksen tai pakottamisen tekemiseen ole käytetty hengenvaarallista välinettä taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä lapsen omavaltaisesta huostaanotosta, jos se olisi vastoin lapsen etua. Ennen syytteen nostamista on kuultava sen kunnan sosiaalilautakuntaa, jossa lapsella on asuinpaikka tai jossa lapsi oleskelee tai jolla muuten ilmeisesti on parhaat tiedot lapsesta.

28 luku

Varkaudesta, kavalluksesta ja luvattomasta käytöstä

15 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 3, 6—9, 9 c eikä 10—12 §:ssä tarkoitetuista rikoksista, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

30 luku

Elinkeinorikoksista

12 §

Syyteoikeus

Syyttäjän on ennen markkinointirikosta koskevan syytteen nostamista varattava kuluttaja-asiamiehelle sekä ennen alkoholijuoman markkinointirikosta koskevan syytteen nostamista Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa. Tuomioistuimen on markkinointirikosta ja kilpailumenettelyrikosta koskevaa asiaa käsitellessään varattava kuluttaja-asiamiehelle sekä alkoholijuoman markkinointirikosta koskevaa asiaa käsitellessään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 2 eikä 4—6 §:ssä tarkoitetuista rikoksista, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

32 luku

Kätkemis- ja rahanpesurikoksista

13 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä kätkemisrikkomuksesta, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi tai erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

35 luku

Vahingonteosta

6 §

Syyteoikeus

Jos 1 tai 3 §:ssä tarkoitetun rikoksen kohteena on ollut ainoastaan yksityinen omaisuus, syyttäjä ei saa nostaa syytettä, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi.

36 luku

Petoksesta ja muusta epärehellisyydestä

8 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä lievistä petoksesta eikä luottamusaseman väärinkäytöstä, ellei asianomistaja ilmoita sitä syytteeseen pantavaksi.

38 luku

Tieto- ja viestintärikoksista

10 §

Syyteoikeus

Jos salassapitorikoksen tai salassapitorikkomuksen kohteena on yksityisen henkilö-

kohtaisia tai taloudellisia oloja taikka elinkeinoja koskeva seikka, syyttäjä ei saa nostaa syytettä tästä teosta, ellei asianomistaja ilmoita sitä syytteeseen pantavaksi taikka ellei rikoksen tekijä rikoksen tehdessään ole ollut yleistä postitai teletoimintaa harjoittavan laitoksen palveluksessa taikka erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä viestintäsalaisuuden loukkauksesta, törkeästä viestintäsalaisuuden loukkauksesta, tietojärjestelmän häirinnästä, tietomurrosta tai suojauksen purkujärjestelmärikoksesta, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi tai ellei rikoksen tekijä rikosta tehdessään ole ollut yleistä postitai teletoimintaa harjoittavan laitoksen palveluksessa taikka ellei erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

Syyttäjän on ennen henkilörekisteriin kohdistuvaa salassapitorikosta, salassapitorikkomusta, viestintäsalaisuuden loukkausta, törkeää viestintäsalaisuuden loukkausta tai tietomurtoa taikka henkilörekisteririkosta koskevan syytteen nostamista kuultava tietosuojavaltuutettua. Tuomioistuimen on tällaista rikosta koskevaa asiaa käsitellessään varattava tietosuojavaltuutetulle tilaisuus tulla kuulluksi.

39 luku

Velallisen rikoksista

9 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä velallisrikkomuksesta eikä velkojansuosinnasta, ellei asianomistaja ilmoita sitä syytteeseen pantavaksi.

48 a luku

Luonnonvararikoksista

5 §

Syyteoikeus

Jos kalastusrikoksella, metsästysrikoksella tai laittoman saaliin kätkemisellä on loukattu ainoastaan yksityisen oikeutta, syyttäjä ei saa nostaa syytettä, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi.

49 luku

Eräiden aineettomien oikeuksien loukkamisesta

6 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä tämän luvun 1—3 tai 5 §:ssä tarkoitettusta rikoksesta, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi tai erittäin tärkeä yleinen etu vaadi syytteen nostamista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

säätiölain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan säätiölain (109/1930) 14 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1172/1994, seuraavasti:

14 §

Milloin hallituksen jäsen on toimeensa syylistynyt rangaistavaan tekoon, patenti- ja rekisterihallituksen on ilmoitettava asiasta syyttäjäl-

le syytteen nostamiseksi säätiön kotipaikan tuomioistuimessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

asianajajista annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan asianajajista annetun lain (496/1958) 11 §:n 2 momentti seuraavasti:

11 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Rangaistusvaatimuksen 1 momentissa tarkoitusta teosta saa tehdä syyttäjä tai asianajajayhdistys.

Laki

eräiden asiakirjain lähettamisestä tuomioistuimille annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden asiakirjain lähettamisestä tuomioistuimille annetun lain (248/1965) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 651/2010, seuraavasti:

1 §

Hovioikeudelle osoitetut 1 momentissa mainitut asiakirjat syyttäjä saa lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Korkeimmalle oikeudelle osoitetut muutoksenhakemukset syyttäjän on toimitettava hovioikeudelle tai oikeudenkäymis-

kaaren 30 a luvussa tarkoitetussa muutoksenhaussa käräjäoikeudelle valtakunnansyyttäjän välityksellä ja muut asiakirjat korkeimman oikeuden määräämällä tavalla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Laki

toiminimilain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toiminimilain (128/1979) 22 §:n 2 momentti seuraavasti:

22 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Syyttäjä saa ajaa syytettä 1 momentissa tar-
koitetusta rikoksesta vain, jos asianomistaja on
ilmoittanut sen syytteeseen pantavaksi.

Laki

sotilasoikeudenkäyntilain 4 ja 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilasoikeudenkäyntilain (326/1983) 4 §:n 1 momentti ja 23 §:n 1 momentti, sellaisina
kuin ne ovat, 4 §:n 1 momentti laissa 1115/2000 ja 23 §:n 1 momentti laissa 202/1997, seuraavasti:

4 §

Syyttäjinä sotilasoikeudenkäyntiasioissa toi-
mivat valtakunnansyyttäjän näihin tehtäviin
määräämät kihlakunnansyyttäjät. Syyttäjistä
niissä sotilasoikeudenkäyntiasioissa, jotka hovi-
oikeus käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena,
säädetään erikseen.

23 §

Sotaoikeuden syyttäjän ja hänen varamiehen-
sä määrää pääesikunta. Sotaoikeuden syyttäjä on
valtakunnansyyttäjän välittömän määräysvallan
alainen.

_____ päivänä _____ kuuta
Tämä laki tulee voimaan _____
20 _____ .

Laki

sotilaskurinpitolain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilaskurinpitolain (331/1983) 19 §:n 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1117/2000,
seuraavasti:

19 §

Pidättämispäätöksen saa tehdä:

6) syyttäjä. _____

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 ____ .

Laki

liiketoimintakiellosta annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liiketoimintakiellosta annetun lain (1059/1985) 19 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1220/1997, seuraavasti:

19 §

Asian käsittely

Liiketoimintakiellon määräämistä ja pidentämistä koskevan asian käsittelyssä noudatetaan soveltuvin osin, mitä syyttäjän ajaman rikosasian käsittelystä säädetään. Asia voidaan tutkia ja ratkaista vastaajan poissaolosta huolimatta.

Vastaajan velvollisuudesta korvata valtiolle asian käsittelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut on soveltuvin osin voimassa, mitä rikosasian vastaajasta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 ____ .

Laki

haastemieslain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan haastemieslain (505/1986) 6 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 887/1996, seuraavasti:

6 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Muut tiedoksiantoon oikeudet

Haastamisen ja tiedoksiannon on oikeutettu suorittamaan niin kuin haastemies:

1) poliisimies, syyttäjä, ulosottomies, julkinen notaari sekä rajavartiomies;

Laki

puolustustilalain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puolustustilalain (1083/1991) 8 §:n 3 momentti seuraavasti:

8 §

lisäksi ilmoitettava, että hänen valituksensa voidaan käsitellä hänen poissaolostaan huolimatta.

Tuomioistuimen on ilmoitettava valittajalle ja paikkakunnan syyttäjälle valitusta koskevan asian käsittelyn ajasta ja paikasta. Valittajalle on

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

käräjäoikeuslain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan käräjäoikeuslain (581/1993) 6 §:n 2 momentti seuraavasti:

6 §

tehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö.

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 63 vuotta. Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai rangaistuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosotto-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 ____ .

Laki

tuomioistuinten ja eräiden hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinten ja eräiden hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) 6 §:n 1 momentin 6 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1651/1995, seuraavasti:

6 §

Maksuttomat suoritteet

Tämän lain mukaisia käsittelymaksuja ei peritä:
_____

6) syyttäjän ajamissa rikosasioissa ensimmäisessä tuomioistuinasteessa;
_____

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 ____ .

Laki

rikosrekisterilain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikosrekisterilain (770/1993) 4 §:n 1 momentin 2 kohta seuraavasti:

4 §

Rikosrekisteristä voidaan 3 §:ssä tai muussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa henkilöä koskeva tieto:
_____

2) syyttäjälle syytettä, syyteharkintaa ja pakkoineasioita varten;
_____

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 ____ .

Laki

kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain (4/1994) 20 §:n 2 momentti seuraavasti:

20 §

Todisteiden vastaanottaminen ja asianosaisten kuuleminen yleisessä alioikeudessa

Todisteiden vastaanottamisesta tai asianosaisten kuulemisesta huolehtii sen paikkakunnan alioikeus, jonka tuomiopiirissä kuultavalla on kotipaikka tai asuinpaikka taikka jossa todisteiden vastaanottaminen taikka kuuleminen

muutoin voi tarkoituksenmukaisesti tapahtua. Syyttäjän on oltava saapuvilla asian käsittelyssä, jos tuomioistuin katsoo, että hänen läsnäolonsa on tarpeen. Menettelyssä on muutoin soveltuvien osin noudatettava, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa on voimassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 1 luvun 2 §:n edellä oleva väliotsikko, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti, 4 a, 5 ja 6 §, 7 §:n johdantokappale, 8 §:n johdantokappale, 10 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 ja 14 §, 15 §:n 1 momentti, 16 §:n 2 momentti, 2 luvun 1 a §:n johdantokappale, 3 luvun 9 §:n 1 momentti, 4 luvun 8 §:n 1 momentti, 5 a luvun 1 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta, 8 luvun 4 §:n edellä oleva väliotsikko ja 13 §:n 2 momentin johdantokappale, 9 luvun 8 §:n 2 momentti sekä 10 ja 11 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 4 §:n 1 momentti ja 4 a § laissa 445/1999, 14 § osaksi laissa 647/2003, 2 luvun 1 a §:n johdantokappale ja 5 a luvun 1 §:n 1 ja 2 kohta laissa 243/2006, 8 luvun 13 §:n 2 momentin johdantokappale laissa 382/2003 ja 9 luvun 8 §:n 2 momentti laissa 369/1999, seuraavasti:

1 luku

Syyteoikeudesta

Syyttäjän syyteoikeudesta

2 §

Syyttäjän tehtävänä on nostaa rikoksesta syyte ja ajaa sitä.

---

3 §

Jos asianomistaja on esittänyt syyttämispyyntön rikoksesta, josta syyttäjä ei saa nostaa syytettä ilman asianomistajan pyyntöä, ja useampia on epäiltyinä osallisuudesta rikokseen, syyttäjä saa nostaa syytteen niitakin epäiltyjä vastaan, joita pyyntö ei koske.

---

4 §

Jos vajaavaltaista vastaan tehdään rikos, josta syyttäjä ei saa nostaa syytettä ilman asianomistajan syyttämispyyntöä, oikeus pyynnön tekemiseen on vajaavaltaisen edunvalvojalla tai muulla laillisella edustajalla. Alaikäisen henkilöön kohdistuneen rikoksen johdosta mainittu oikeus on kuitenkin vajaavaltaisen huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla.

---

4 a §

Jos henkilön toimintakelpoisuutta on rajoitettu muulla tavoin kuin vajaavaltaiseksi julistamalla ja rikos, josta syyttäjä ei saa nostaa syytettä ilman asianomistajan syyttämispyyntöä, kohdistuu asiaan, josta edunvalvoja määrää yksin, oikeus syyttämispyyntön tekemiseen on yksin edunvalvojalla. Edunvalvojalla ja hänen päämiehellään on kuitenkin kummallakin oikeus syyttämispyyntön tekemiseen, jos rikos kohdistuu asiaan, josta heidän tulee yhdessä määrätä.

5 §

Asianomistajan on tehtävä syyttämispyyntö sen paikkakunnan syyttäjälle tai poliisille, jonka toimialueella syyte rikoksesta saadaan nostaa. Jos pyyntö tehdään muulle syyttäjälle tai poliisille,

tulee tämän viipymättä toimittaa se toimivaltaiselle viranomaiselle.

6 §

Syyttäjän on nostettava syyte, kun on olemassa todennäköisiä syitä rikoksesta epäillyn syyllisyyden tueksi.

7 §

Syyttäjä saa jättää syytteen nostamatta:

---

8 §

Jollei tärkeä yleinen tai yksityinen etu muuta vaadi, syyttäjä saa sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, jättää syytteen nostamatta, milloin:

---

10 §

Jos syyttäjä on 7 tai 8 §:n nojalla päättänyt jättää syytteen nostamatta, syyttäjän on syyttämättä jätetyn vaatimuksesta saatettava syyllisyyttä koskeva ratkaisunsa tuomioistuimen käsiteltäväksi. Vaatimus on toimitettava syyttäjälle kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu tiedoksianto tapahtui.

---

11 §

Jos syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta, hän saa peruuttaa päätöksensä vain, jos asiassa ilmenneen uuden selvityksen mukaan päätös on perustunut olennaisesti puutteellisiin tai virheellisiin tietoihin.

---

12 §

Jos syytteen nostamisen jälkeen ilmenee seikka, jonka perusteella syyttäjällä olisi ollut oikeus jättää syyte 7 tai 8 §:n nojalla nostamatta, hän voi peruuttaa syytteensä. Syytteen peruuttamisesta on ilmoitettava siten kuin 9 §:n 1 momentissa säädetään.

---

13 §

Syyttäjä saa hakea muutosta myös rikosasian vastaajan eduksi tai muuttaa vastaajan vahin-

goksi tekemänsä muutoksenhakemuksen vastajan eduksi.

14 §

Asianomistaja saa itse nostaa syytteen rikoksesta vain, jos syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta tai esitutkintaviranomainen taikka syyttäjä on päättänyt, ettei esitutkintaa toimiteta tai että se keskeytetään taikka lopetetaan. Asianomistajan oikeudesta nostaa syyte julkista tehtävää hoidettaessa tehdystä rikoksesta säädetään perustuslain 118 §:n 3 momentissa.

Se, jota vastaan on tehty syyttämispyyntö tai jota on syytetty rikoksesta, voi aina kuitenkin ilman 1 momentissa tarkoitettua syyttäjän päätöstä nostaa syytteen väärästä ja todistamattomasta ilmiannosta.

Asianomistajalla on oikeus yhtyä syyttäjän tai toisen asianomistajan nostamaan syytteeseen ja vedota uuteen seikkaan syytteen tueksi. Asianomistaja voi hakea muutosta asiassa annettuun ratkaisuun siitä riippumatta, onko hän käyttänyt asiassa puhevaltaa.

15 §

Asianomistajalla on oikeus ottaa ajaakseen syyte, jonka syyttäjä tai toinen asianomistaja on peruuttanut.

16 §

Jos syyttäjä ei saa nostaa rikoksesta syytettä ilman asianomistajan syyttämispyyntöä ja jos asianomistaja on peruuttanut pyynnön ennen kuin syyttäjä on nostanut syytteen, syyttäjäkään ei saa nostaa rikoksesta syytettä. Pyyntönsä peruuttaminen ei estä syyttäjää nostamasta syytettä, ellei peruutus koske kaikkia rikokseen osallisia.

2 luku

Asianosaisen avustamisesta

1 a §

Tuomioistuin voi määrätä asianomistajalle oikeudenkäyntiavustajan esitutkintaa ja, silloin kun asianomistajalla on vaatimuksia syyttäjän ajamassa asiassa, oikeudenkäyntiä varten:

3 luku

Yksityisoikeudellisesta vaatimuksesta

9 §

Asianomistajan pyynnöstä syyttäjän on vireille panemansa syyteasian yhteydessä ajettava rikokseen perustuvaa asianomistajan yksityisoikeudellista vaatimusta rikosasian vastaajaa vastaan, jos se voi tapahtua ilman olennaista haittaa eikä vaatimus ole ilmeisen perusteeton. Jos syyttäjä ei ota ajaakseen asianomistajan yksityisoikeudellista vaatimusta, hänen on ilmoitettava siitä asianomistajalle noudattaen, mitä 1 luvun 9 §:n 1 momentissa säädetään.

4 luku

Lailisesta tuomioistuimesta

8 §

Tuomioistuin, jossa on vireillä syyttäjän tekemä rangaistusvaatimus, saa syyttäjän esityksestä erityisten syiden niin vaatiessa siirtää asian toiseen, toimivaltaiseen tuomioistuimeen. Siirtävän tuomioistuimen asiaan liittyvät päätökset ja muut toimenpiteet ovat voimassa, kunnes se tuomioistuin, johon asia on siirretty, toisin määrää. Asiaa ei kuitenkaan saa siirtää takaisin, jolleivät uudet erityiset syyt sitä vaadi.

5 a luku

Asian ratkaiseminen pääkäsittelyä toimitamatta

1 §

Asia voidaan ratkaista pääkäsittelyä toimitamatta (*kirjallinen menettely*), jos:

1) mistään syyttäjän syytteessä tarkoitettusta yksittäisestä rikoksesta ei syytteessä mainittujen seikkojen vallitessa tehtynä ole säädetty ankarampaa rangaistusta kuin sakko tai vankeutta enintään kaksi vuotta;

2) vastaaja tunnustaa syyttäjän syytteessä kuvatun teon sekä käräjäoikeudelle antamallaan nimenomaisella ilmoituksella luopuu oikeudesta suulliseen käsittelyyn ja suostuu asian ratkaisemiseen kirjallisessa menettelyssä;

8 luku

Asianosaisista

Asianosaisen poissaolo syyttäjän ajamassa rikosasiassa

13 §

Hovioikeus voi 1 momentin estämättä syyttäjän tai asianomistajan valituksesta tuomita pääkäsittelyä selvästi pakoilevan vastaajan, jota on käräjäoikeudessa henkilökohtaisesti kuultu niistä vaatimuksista, joita valitus koskee, vankeusrangaistukseen rikoksesta, jota koskeva syyte on käräjäoikeudessa hylätty, tai muuttaa käräjäoikeuden tuomitseman sakkorangaistuksen vankeudeksi, jos:

9 luku

Oikeudenkäyntikuluista

8 §

Syyttäjän syytteeseen yhtyneen asianomistajan velvollisuudesta korvata vastaajan oikeudenkäyntikulut ja hänen oikeudestaan saada vastaajalta korvaus sellaisista kuluista on soveltuvin osin voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa säädetään. Asianomistajan on kuitenkin vastattava ainoastaan puhevallan käytämisestä aiheutuneista erityisistä kuluista. Syyttäjän syytteeseen yhtyneen asianomistajan edustajan, asiamiehen tai avustajan velvoittamisesta korvaamaan kulut yhteisvastuullisesti asianomistajan kanssa sovelletaan soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 6 §:ssä säädetään.

10 §

Syyttäjällä on oikeus valtion puolesta hakea muutosta tämän luvun 1—4 §:n ja 8 §:n 3 momentin nojalla tehtyihin ratkaisuihin silloinkin, kun hän ei ole toiminut syyttäjänä.

11 §

Jos syyttäjän ajaman rikosasian yhteydessä käsitellään asianomistajan kannetta asianosaista vastaan, jolle ei ole vaadittu rangaistusta tai muuta rikosoikeudellista seuraamusta, tai muu kuin asianomistaja esittää yksityisoikeudellisia vaatimuksia syytettyä vastaan, on näiltä osin aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen osalta noudatettava riita-asioista voimassa olevia säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

holhoustoimesta annetun lain 94 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 94 §:n 2 momentti seuraavasti:

94 § Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
_____ 20 _____ .

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 1 momentissa
tarkoitettua teosta, ellei holhousviranomaisen
ole ilmoittanut sitä syytteeseen pantavaksi.

Laki

henkilötietolain 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietolain (523/1999) 41 §:n 2 momentti seuraavasti:

41 § tietosuojavaltuutettua. Tuomioistuimen on täl-
Tietosuojavaltuutetun kuuleminen laista asiaa käsitellessään varattava tietosuoja-
valtuutetulle tilaisuus tulla kuulluksi.

Syyttäjän on ennen tämän lain vastaista me- Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
nettelyä koskevan syytteen nostamista kuultava _____ 20 _____ .

Laki

viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 6 ja 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 6 §:n 1 momentin
1 kohta ja 24 §:n 1 momentin 3 kohta seuraavasti:

6 §

Viranomaisen laatiman asiakirjan julkiseksi tuleminen

Viranomaisen laatima asiakirja tulee julkiseksi, jollei asiakirjan julkisuudesta taikka salassapidosta tai muusta tietojen saantia koskevasta rajoituksesta tässä tai muussa laissa säädetä, seuraavasti:

1) jatkuvasti ylläpidettävän diaarin ja muun luettelon merkintä, kun se on tehty; syyttäjän diaarin tiedot epäillyistä tulevat kuitenkin julkiseksi vasta, kun epäiltyä koskeva haastehakemus tai syyttäjän haaste on allekirjoitettu tai sitä vastaavalla tavalla varmennettu taikka kun syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta tai kun asia on jätetty sikseen;

3) poliisille ja muille esitutkintaviranomaisille ja syyttäjälle sekä tarkastus- ja valvontaviranomaisille tehty ilmoitukset rikoksesta, esitutkintaa ja syyteharkintaa varten saadut ja laaditut asiakirjat sekä haastehakemus, haaste ja siihen annettu vastaus rikosasiassa, kunnes asia on ollut esillä tuomioistuimen istunnossa taikka kun syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta tai kun asia on jätetty sikseen, jollei ole ilmeistä, että tiedon antaminen niistä ei vaarana rikoksen selvittämistä tai tutkinnan tarkoituksen toteutumista tai ilman painavaa syytä aiheuta asiaan osalliselle vahinkoa tai kärsimystä tai estä tuomioistuinta käyttämästä oikeuttaan määrätä asiakirjojen salassapidosta oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain (370/2007) mukaan;

24 §

Salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat

Salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

valtakunnanoikeudesta ja ministerivastuuasioiden käsittelystä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan valtakunnanoikeudesta ja ministerivastuuasioiden käsittelystä annetun lain (196/2000) 11 § seuraavasti:

11 §

Oikeudenkäynti

Jollei jäljempänä toisin säädetä, asian käsittelystä valtakunnanoikeudessa on soveltuvien

osin voimassa, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) ja oikeudenkäymiskaaren mukaan noudatetaan syyttäjän ajamassa rikosasiassa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Laki

oikeusapulain 17 ja 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeusapulain (257/2002) 17 §:n 1 momentti ja 18 §:n 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 927/2008, seuraavasti:

17 §

Yksityisen avustajan palkkio ja kulukorvaus

Yksityiselle avustajalle vahvistetaan kohtuullinen palkkio tarpeellisista toimenpiteistä niihin käytetyn ajan perusteella ja välttämättömästä matkustamisesta johtuvasta ajanhukasta sekä korvaus kuluista. Palkkio ja kulukorvaus suoritetaan valtion varoista 20 §:n mukaisella omavastuuosuudella vähennettynä. Palkkion määräämistä varten avustajan on esitettävä yksityiskohtainen selvitys asiassa suorittamistaan toimenpiteistä ja kuluistaan, jollei sellaisen selvityksen esittäminen ole tarpeetonta. Jos selvitystä on tarkoitus käsitellä suullisessa käsittelyssä tuomioistuimessa, avustajan on toimitettava selvitys siihenastisista toimenpiteistä ja kuluista hyvissä ajoin ja viimeistään istuntopäivää edeltävänä arkipäivänä tuomioistuimelle ja tarvittaessa myös vastapuolelle. Syyttäjän on rikosasioissa lausuttava esitetystä palkkio- ja kuluvaatimuksesta, jos siihen vaatimuksen määrään nähden tai muuten on aiheutta. Jos avustajaksi on määrätty henkilö, joka ei yleisesti hoida asianajotehtäviä kyseisessä tuomioistuimessa, korvataan matkustamisesta syntyvät lisäkulut ja ajanhukka ainoastaan, jos tällaisen avustajan

käyttäminen on perusteltua. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin toimenpiteistä, joista palkkiota maksetaan, tuntipalkkion suuruudesta, asiakohteisesta vähimmäispalkkiosta, korvattavista kuluista sekä niistä asia- ja avustajakohtaisista syistä, joiden perusteella palkkiota voidaan korottaa tai alentaa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös siitä, millä tavoin selvitys vaadituista palkkio- ja kulukorvauksista esitetään tuomioistuimelle, sekä siitä, milloin selvitystä tehdyistä toimenpiteistä ei tarvitse esittää.

18 §

Palkkioiden ja korvausten määrääminen

Syyttäjä voi niissä asioissa, joissa hän on toiminut syyttäjänä, hakea muutosta avustajan palkkion ja korvauksen määrää koskeviin ratkaisuihin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Laki

tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain (458/2002) 16 § seuraavasti:

16 §

Tiedon saannin estoa koskeva määräys

Tuomioistuin voi syyttäjän tai tutkinnanjohtajan hakemuksesta taikka sen hakemuksesta, jonka oikeutta asia koskee, määrätä 15 §:ssä tarkoitetun palvelun tarjoajan sakon uhalla estämään tallentamansa tiedon saannin, jos tieto on ilmeisesti sellainen, että sen sisällön pitäminen yleisön saatavilla tai sen välittäminen on säädetty rangaistavaksi tai korvausvastuun perusteeksi. Tuomioistuimen on käsiteltävä hakemus kiireellisesti. Hakemusta ei voida hyväksyä varaamatta palvelun tarjoajalle ja sisällön tuottajalle tilaisuutta tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

Tuomioistuimen määräys on annettava tiedoksi myös sisällön tuottajalle. Jos sisällön tuottaja on tuntematon, tuomioistuin voi määrätä palvelun tarjoajan huolehtimaan tiedoksiannosta.

Määräys raukeaa, jollei sen kohteena olevan tiedon sisältöön tai välittämiseen perustuvasta rikoksesta nosteta syytettä tai, milloin kysymys on korvausvastuusta, panna vireille kannetta

kolmen kuukauden kuluessa määräyksen antamisesta. Tuomioistuin voi syyttäjän, asianomistajan tai asianosaisen edellä tarkoitettuna määräaikana esittämästä vaatimuksesta pidentää tätä määräaika enintään kolmella kuukaudella.

Palvelun tarjoajalla ja sisällön tuottajalla on oikeus hakea määräyksen kumoamista siinä tuomioistuimessa, jossa määräys on annettu. Määräyksen kumoamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan oikeudenkäymiskaaren 8 luvun säännöksiä. Tuomioistuin huolehtii kuitenkin tarpeellisista toimenpiteistä syyttäjän kuulemiseksi. Kumoamista on haettava 14 päivän kuluessa siitä, kun hakija on saanut tiedon määräyksestä. Tietoa ei saa saattaa uudelleen saataville kumoamista koskevan asian käsittelyn ollessa vireillä, ellei asiaa käsittelevä tuomioistuin toisin määrää. Myös syyttäjällä on oikeus hakea muutosta päätökseen, jolla määräys on kumottu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 1 momentin 5 kohta, 25 §:n 2 momentti, 28 §, 30 §:n 2 momentti, 30 a §:n 1 momentti ja 33 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 224/2008 ja 30 a §:n 1 momentti laissa 985/2005, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädettyssä järjestyksessä pannaan täytäntöön seuraavat seuraamukset:

5) muussa kuin rikosasiassa valtiolle tuomittu korvaus, jos syyttäjä on esiintynyt siinä virkansa puolesta;

25 §

Haastaminen muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin

Haasteessa maksuvelvollinen kutsutaan saapumaan tuomioistuimeen vastaamaan syyttäjän vaatimukseen muuntorangaistuksen määräämisestä ja ilmoitetaan käsittelyajankohta ja -paikka. Haastetulle on haastamisen yhteydessä ilmoitettava, että asia voidaan ratkaista hänen poissaolostaan huolimatta ja että hän voi toimittaa kirjallisen vastineensa tuomioistuimelle ennen asian käsittelyä.

28 §

Muuntorangaistusvaatimuksesta luopuminen

Syyttäjä saa jättää vaatimatta muuntorangaistuksen määräämistä maksamattoman sakon sijaan, jos:

1) sakkoon johtanutta rikosta sen haitallisuus huomioon ottaen on kokonaisuutena arvostellen pidettävä vähäisenä eikä rikoksesta ole säädetty ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa;

2) sakkoon johtanut rikos on tehty alle 18-vuotiaana eikä rikoksesta ole säädetty ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa tai vankeutta enintään kuusi kuukautta; tai

3) muuntorangaistusta on pidettävä kohtuuttomana tai tarkoituksettomana ottaen huomioon maksuvelvollisen henkilökohtaiset olot, rikoksesta hänelle aiheutuneet muut seuraukset, sosiaali- ja terveydenhuollon toimet tai muut seikat, eikä tärkeä yleinen etu muuta vaadi.

Syyttäjä voi rikoslain 2 a luvun 7 §:ssä tai lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain (619/1996) 26 §:ssä mainituilla perusteilla jättää vaatimatta muuntorangaistuksen määräämistä maksamattoman uhkasakon sijaan, jollei tärkeä yleinen etu muuta vaadi.

Jos syyttäjä on päättänyt jättää vaatimatta muuntorangaistusta, hän saa peruuttaa päätöksensä vain, jos asiassa ilmenneen uuden selvityksen mukaan päätös on perustunut olennaisesti puutteellisiin tai virheellisiin tietoihin.

Valtakunnansyyttäjällä on oikeus ottaa asia uudelleen ratkaistavaksi siten kuin siitä erikseen säädetään.

30 §

Asian käsittely tuomioistuimessa

Muuntorangaistusvaatimuksen esittää syyttäjä. Sakon tuomitsemiseen johtaneen rikosasian asianomistaja ei ole asianosainen muuntorangaistuksen määräämistä koskevassa oikeudenkäynnissä. Muuntorangaistuksen määräämisessä tarvittavien tietojen toimittamisesta syyttäjälle ja syyttäjältä edelleen käräjäoikeudelle säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

30 a §

Ulosottomieheltä hankittava selvitys

Syyttäjän on aiheen ilmetessä omasta aloitteestaan tai tuomioistuimen pyynnöstä hankittava ulosottomieheltä selvitys maksuvelvollisen taloudellisesta asemasta.

33 §

Tuomioistuimen ratkaisun oikaiseminen

Sen lisäksi, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 11 luvun 9 §:ssä säädetään, muuntorangaistuksen määränneen käräjäoikeuden on syyttäjän tai Oikeus-

rekisterikeskuksen ilmoituksesta oikaistava päätös maksamatta olevaa määrää vastaavaksi, jos päätöksen julistamisen jälkeen ilmenee, että maksuvelvollinen on ennen julistamista maksanut osan vankeudeksi muunnetuista sakoista. Jos muutoksenhakutuomioistuin on jo ratkaissut

muuntorangaistuksen määräämistä koskevan asian, sen on tehtävä oikaisu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 18 § seuraavasti:

18 §

Verkkoviestin jakelun keskeyttämismääräys

Tuomioistuin voi syyttäjän, tutkinnanjohtajan tai asianomistajan hakemuksesta määrätä julkaisijan tai ohjelmatoiminnan harjoittajan taikka lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjän keskeyttämään julkaistun verkkoviestin jakelun, jos viestin sisällön perusteella on ilmeistä, että sen pitäminen yleisön saatavilla on säädetty rangaistavaksi. Tuomioistuimen on käsiteltävä hakemus kiireellisenä. Ennen määräyksen antamista tuomioistuimen on varattava sille, jolle määräystä on haettu annettavaksi, ja verkkoviestin lähettäjälle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyys välttämättä muuta vaadi.

Tuomioistuimen määräys on annettava tiedoksi myös siinä tarkoitetun verkkoviestin lähettäjälle. Jos lähettäjä on tuntematon, tuomioistuin voi määrätä lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjän huolehtimaan tiedoksiannosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu määräys raukeaa, jollei kolmen kuukauden kuluessa sen antamisesta nosteta syytettä määräyksen kohteena olevan viestin sisältöön perustuvasta rikoksesta, esitetä 22 §:ssä tarkoitettua vaatimusta tai

nosteta kannetta viestin sisällöstä aiheutuneen vahingon korvaamisesta. Tuomioistuin voi syyttäjän tai asianomistajan edellä tarkoitettuna määräaikaan esittämästä vaatimuksesta pidentää tätä määräaikaan enintään kolmella kuukaudella.

Sillä, jolle on annettu määräys keskeyttää verkkoviestin pitäminen yleisön saatavilla, samoin kuin verkkoviestin lähettäjällä on oikeus hakea keskeyttämismääräyksen kumoamista siinä tuomioistuimessa, jossa määräys on annettu. Määräyksen kumoamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan, mitä oikeudenkäymiskaaren 8 luvussa säädetään. Tuomioistuin huolehtii kuitenkin tarpeellisista toimenpiteistä syyttäjän kuulemiseksi. Kumoamista on haettava 14 päivän kuluessa siitä, kun hakija on saanut tiedon määräyksestä. Verkkoviestiä ei saa saattaa uudelleen yleisön saataville kumoamista koskevan asian käsittelyn ollessa vireillä, ellei asiaa käsittelevä tuomioistuin toisin määrää. Myös syyttäjällä on oikeus hakea muutosta päätökseen, jolla määräys on kumottu.

Tuomioistuin voi syyttäjän tai asianomistajan vaatimuksesta antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen myös käsitellessään julkaistun viestin sisältöön perustuvaa syytettä, vaatimusta 22 §:n mukaisen seuraamuksen määräämisestä

tai kannetta viestin sisällöstä aiheutuneen vahingon korvaamisesta. Tässä tarkoitettuun mää-

räykseen ei saa hakea erikseen muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain (648/2007) 48 §:n 2 momentti seuraavasti:

48 §

Rangaistussäännökset

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 1 momentissa tarkoitettusta teosta, jollei holhousviranomaisen ole ilmoittanut sitä syytteeseen pantavaksi.

Laki

oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain (362/2009) 8 § seuraavasti:

8 §

Valtion puhevallan käyttäminen

Valtion puhevaltaa hyvitystä koskevassa asiassa käyttää syyttäjän ajamassa rikosasiassa

syyttäjä ja muussa asiassa oikeusministeriö. Oikeusministeriölle ei varata tilaisuutta tulla kuulluksi hyvitystä koskevasta vaatimuksesta, ellei siihen ole erityistä syytä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Laki

Eurojustia koskevan päätöksen eräiden määräysten täytäntöönpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Eurojustia koskevan päätöksen eräiden määräysten täytäntöönpanosta annetun lain (742/2010) 3 §:n 1 momentti seuraavasti:

3 §
Kansallisen jäsenen toimivalta ja tehtävät Euroopan petostentorjuntaviraston kanssa Eurojust-päätöksen 26 artiklan 5 kohdassa mainitussa tarkoituksessa.

Kansallisella jäsenellä on syyttäjälaitoksesta annetun lain (/) 7 §:ssä tarkoitettu toimivalta Eurojustin toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
Jäsen on toimivaltainen vaihtamaan tietoja 20 _____ .

Laki

sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010) 2 §:n 5 kohta, 3 §:n 1 momentti ja 2 momentin johdantokappale, 4 §:n 2 momentti, 6 §, 8 §:n 4 momentti, 13 §, 19 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti, 25 §, 26 §:n 1 momentin johdantokappale, 27 §:n 1 momentti, 28—30 § ja 31 §:n 1 momentti seuraavasti:

2 §
Määritelmät 5) *rangaistusmääräyksellä* ratkaisua, jolla syyttäjä sakkovaatimuksen tai rangaistusvaatimuksen perusteella määrää sakkorangaistuksen ja menettämisseuraamuksen.

Tässä laissa tarkoitetaan:
_____

3 §

Toimivaltaiset virkamiehet ja sakkomääräyksen soveltamisala

Sakkovaatimuksen ja rangaistusvaatimuksen antaa poliisimies. Mainittu vaatimus voidaan antaa myös syyttäjän pyynnöstä. Rikesakon määrää poliisimies tai syyttäjä.

Rangaistumääräyksen antaa syyttäjä. Sakkomääräyksen antaa poliisimies. Sakkomääräyksessä voidaan määrätä seuraamukseksi enintään 20 päiväsakon suuruinen sakkorangaistus ja menettämisseuraamus sille, joka rikko:

4 §

Epäillyn suostumus

Suostumus annetaan sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen, rikesakkomääräyksen tai rangaistusvaatimuksen antavalle tai muulle esitutkintaa suorittavalle virkamiehelle taikka syyttäjälle. Suostumuksen vastaanottavan virkamiehen on pyrittävä varmistamaan, että epäilty ymmärtää suostumuksensa merkityksen ennen antamista.

6 §

Toimenpiteistä luopuminen

Poliisimiehen, tullimiehen, rajavartiomiehen ja erätarkastajan oikeudesta antaa huomautus tai jättää tekemättä ilmoitus rikkomuksesta ja syyttäjän oikeudesta jättää syyte nostamatta on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään. Poliisimiehen, tullimiehen, rajavartiomiehen ja erätarkastajan oikeudesta jättää menettämiskaatusvaatimus esittämättä noudatetaan soveltuvin osin, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 1 luvun 8 b §:ssä säädetään.

8 §

Sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen ja rikeseppomääräyksen sisältö

Sakkovaatimuksessa on myös mainittava mahdollisuudesta toimittaa syyttäjälle päiväsakon rahamäärän määräytymisperustetta koskeva selvitys ja selvityksen toimittamismahdollisuuteen liittyvästä kahden viikon määräajasta. Jos rikkomuksesta epäilty pyytää päiväsakon rahamäärän määräytymisperusteen muuttamista, siitä on tehtävä merkintä vaatimukseen.

13 §

Sakkovaatimuksen ja rangaistusvaatimuksen toimittaminen syyttäjälle

Sakkovaatimus on tiedoksiannon jälkeen viivytyksettä toimitettava syyttäjälle rangaistumääräyksen antamista varten. Sama toimittamisvelvollisuus koskee rangaistusvaatimusta, jos rikkomuksesta epäilty on 4 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla maksanut sakon.

19 §

Poliisilaitoksen päällikön suorittama valvonta

Poliisilaitoksen päällikkö valvoo tämän luvun mukaisessa menettelyssä annettavien rikeseppomääräysten antamista. Hänen tulee poistaa rikeseppomääräys ja ilmoittaa asia syyttäjälle, jos rikeseppo on määrätty rikkomuksesta, josta rikeseppo ei ole riittävä seuraamus.

24 §

Rangaistumääräyksen antaminen

Syyttäjän on viivytyksettä tarkastettava hänen käsiteltäväkseen tullut sakkovaatimus ja rangaistusvaatimus sekä annettava rangaistumääräys. Määräys voidaan allekirjoittaa myös sähköisesti. Sakkovaatimukseen perustuvaa rangaistumääräystä ei saa kuitenkaan antaa ennen

kuin kaksi viikkoa on kulunut vaatimuksen tiedoksiannosta.

25 §

Syyttäjälle toimitettava selvitys

Antamastaan suostumuksesta huolimatta rikkomuksesta epäilty voi toimittaa syyttäjälle kirjallista selvitystä päiväsakon rahamäärän määräytymisperusteesta. Rangaistusmääräyksen antajan on otettava huomioon rahamäärään vaikuttava tai muuten asian ratkaisemisen kannalta merkityksellinen ennen määräyksen antamista toimitettu selvitys ja muu tällainen hänen tiedossaan oleva seikka.

26 §

Rangaistusmääräyksen antamisen esteet

Syyttäjä ei saa antaa rangaistusmääräystä, jos:

27 §

Teon uudelleenarviointi

Jos syyttäjä katsoo, että rangaistusmääräys on annettava ankarampaan sakkorangaistukseen tai rikesakkoon johtavana kuin sakkovaatimuksessa tai rangaistusvaatimuksessa on ilmoitettu, syyttäjän pyynnöstä on annettava uusi vaatimus ja aikaisempi vaatimus on peruutettava. Pyyntöön on liitettävä tarvittavat tiedot 2 §:ssä tarkoitettujen vaatimuksen tai määräyksen antamiseksi. Asianomistajalta ei tarvitse pyytää uudelleen 5 §:ssä tarkoitettua suostumusta.

28 §

Rangaistusmääräyksen antaminen vaadittua lievempänä

Syyttäjä saa rangaistusmääräyksessä määrätä omasta aloitteestaan tai 25 §:ssä tarkoitettujen selvityksen perusteella sakkorangaistuksen sakko-

vaatimuksessa tai rangaistusvaatimuksessa vaadittua lievemmäksi, jos syyttäjä katsoo rikkomuksen tai vastaajan maksukyvyn sitä edellyttävän.

29 §

Rikesakkomääräyksen antaminen

Jos syyttäjä katsoo, että rikkomuksesta on sakkovaatimuksessa tai rangaistusvaatimuksessa vaaditun sakkorangaistuksen asemesta määrättävä rikesakko, hänen on annettava rikesakkomääräys.

30 §

Toimenpiteistä luopuminen ja syytteen nostaminen

Syyttäjä saa jättää rangaistusmääräyksen ja rikesakkomääräyksen antamatta, jos laissa säädetyt syyttämättä jättämisen edellytykset täyttyvät.

Syyttäjän on määräyksen antamisen asemesta nostettava syyte, jos kysymyksessä ei ole 1 §:ssä tarkoitettu rikkomus tai jos rikkomuksen yhteys muuhun samalla kertaa käsiteltävään tekoon edellyttää syytteen nostamista siitäkin taikka jos syytteen nostamiselle on muu painava syy.

Jos syyttäjä nostaa syytteen, hänen on poistettava sakkovaatimus tai rangaistusvaatimus.

31 §

Asian ottaminen uudelleen ratkaistavaksi

Jos rangaistusmääräys tai rikesakkomääräys on päätetty jättää antamatta ja jos asiassa ilmenneen uuden selvityksen mukaan päätös on perustunut olennaisesti puutteellisiin tai virheellisiin

tietoihin, syyttäjä saa sanotun päätöksen
estämättä ottaa asian uudelleen ratkaistavaksi.

Tämä laki tulee voimaan samana päivänä kuin
sakon ja rikesakon määräämisestä annettu laki
(754/2010).

Laki

joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annetun lain (469/1979) 9 §, sellaisena kuin se on
laissa 540/1982, seuraavasti:

9 §
*Tarkastusmaksun suhde rikosoikeudelliseen seu-
raamukseen*

johdosta, jos asia päätetään ilmoittaa poliisille
tai syyttäjälle käsiteltäväksi siinä järjestyksessä
kuin rikosasioista on säädetty.

Tarkastusmaksua ei saa määrätä matkusta-
jalle asianmukaisen matkalipun puuttumisen

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Laki

panttilainauslaitoksista annetun lain 39 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan panttilainauslaitoksista annetun lain (1353/1992) 39 § seuraavasti:

39 §
Milloin rikoksella tai rikkomuksella, josta
tässä laissa säädetään, on loukattu ainoastaan
yksityistä oikeutta, ei syyttäjä saa tehdä siitä

syytettä, ellei asianomistaja ole ilmoittanut sitä
syytteeseen pantavaksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Laki

valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion virkamieslain (750/1994) 7 §:n 1 momentin 7 kohta, sellaisena kuin se on laissa 281/2000, seuraavasti:

7 §
Seuraaviin virkoihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen: _____
_____

7) virka, johon kuuluu syyttäjän tai ulosottomiehen tehtäviä; _____

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

sijoitusrahastolain 148 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoitusrahastolain (48/1999) 148 § seuraavasti:

148 §
Milloin rikoksella, josta tässä laissa säädetään, on loukattu ainoastaan yksityisen oikeutta, ei syyttäjä saa tehdä siitä syytettä, jollei asianomistaja ole ilmoittanut sitä syytteeseen pantavaksi.

Muuten syyttäjä saa 146 ja 147 §:n mukaan rangaistavasta rikkomuksesta tehdä syytteen vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut sen syytteeseen pantavaksi. _____

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Laki

yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksinoikeudesta integroidun piirin piirimalliin annetun lain (32/1991) 37 §, sellaisena kuin se on laissa 719/1995, seuraavasti:

37 §

Syyteoikeus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 35 ja 36 §:ssä tarkoitettua rikoksesta, ellei asianomistaja ole ilmoittanut sitä syytteeseen pantavaksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__ .

Laki

kalastuslain 112 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuslain (286/1982) 112 §, sellaisena kuin se on laissa 518/2002, seuraavasti:

112 §

Syyteoikeus

taa syytettä, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi.

Jos kalastusrikkomuksella on loukattu ainoastaan yksityisen oikeutta, syyttäjä ei saa nos-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__ .

Laki

metsästyslain 82 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsästyslain (615/1993) 82 §, sellaisena kuin se on laissa 516/2002, seuraavasti:

82 §

Syyteoikeus

tä, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi.

Jos metsästysrikkomuksella tai metsästyslain säännösten rikkomisella on loukattu ainoastaan yksityisen oikeutta, syyttäjä ei saa nostaa syytet-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__ .

Laki

metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain (241/2002) 31 §:n 3 momentti seuraavas-
ti:

31 §

Rangaistussäännös ja syyteoikeus

Kasvintuotannon tarkastuskeskus voi jättää tekemättä syyttäjälle ilmoituksen 1 momentissa tarkoitetusta rikkomuksesta, jos rikkomusta kokonaisuutena on pidettävä ilmeisen vähäisenä eikä yleisen edun ole katsottava vaativan syyt-

teen nostamista. Tällöin tarkastuskeskus voi antaa rikkomukseen syyllistyneelle metsänviljelyaineiston toimittajalle kirjallisen huomautuksen, jossa häntä kehoitetaan korjaamaan havaitut virheellisyydet.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 15 §:n 1 momentti seuraavasti:

15 §

Syyteeseen ilmoittaminen

Jos on syytä epäillä, että alusturvallisuutta koskevia säännöksiä on rikottu, valvontaviranomaisen on tehtävä siitä ilmoitus syyttäjälle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

työriitojen sovittelusta annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työriitojen sovittelusta annetun lain (420/1962) 17 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 354/2009, seuraavasti:

17 §
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 7 §:ssä säädetyn kiellon rikkomisesta, ellei asianomistaja ilmoita rikosta syytteeseen pantavaksi.

Laki

patenttilain 57 ja 62 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan patenttilain (550/1967) 57 §:n 3 momentti ja 62 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 57 §:n 3 momentti laissa 717/1995, seuraavasti:

57 §
Syyttäjä ei saa nostaa syytettä patenttirikkomuksesta, ellei asianomistaja ole ilmoittanut sitä syytteeseen pantavaksi.

62 §
Syyttäjä ei saa tehdä syytettä tässä pykälässä tarkoitettusta rikoksesta, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteeseen pantavaksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Laki

patenttiasiamiehistä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan patenttiasiamiehistä annetun lain (552/1967) 3 §:n 2 momentti seuraavasti:

3 §
patenttiasiamies tai patenttiasiamiehiä edustava
yhdistys.
Rangaistusvaatimuksen 1 momentissa tarkoi-
tetussa tapauksessa saa syyttäjän lisäksi tehdä
myös patenttiasiamiesrekisteriin merkitty
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Laki

kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annetun lain 33 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kotitaloustyöntekijän työsuhteesta annetun lain (951/1977) 33 §:n 4 momentti, sellai-
sena kuin se on laissa 672/1995, seuraavasti:

33 §
Rangaistussäännökset
työsuojeluviranomainen ilmoita sitä syytteeseen pantavaksi.
Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 1 momentissa
mainitusta rikkomuksesta, ellei asianomistaja tai
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Laki

sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annetun lain (1061/1978) 11 §:n
1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 810/1990, seuraavasti:

11 §
Syytteen tässä laissa tarkoitettusta rikkomuk-
sesta käsittelee yleinen alioikeus. Syyttäjä ei saa
nostaa syytettä, ellei asianomistaja ole ilmoit-
tanut rikkomusta syytteeseen pantavaksi.
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Laki

opintovapaalain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opintovapaalain (273/1979) 14 §:n 2 momentti seuraavasti:

14 §
noastaan, milloin asianomistaja on ilmoittanut
teon syyteeseen pantavaksi.
Edellä 1 momentissa rangaistavaksi säädetty
teko on syyttäjän pantava syyteeseen ai-
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

ydinenergilain 74 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ydinenergilain (990/1987) 74 §, sellaisena kuin se on laissa 342/2008, seuraavasti:

74 §
Syyteeseenpano
Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 69 §:ssä mai-
nituista rikoksista ennen kuin hän on hankkinut
asiasta Säteilyturvakeskuksen lausunnon. Jos
rikoslain 44 luvun 10 §:ssä tarkoitettu rikos on
tehty sellaisen toiminnan yhteydessä, joka kuu-
luu työ- ja elinkeinoministeriön valvonnan pii-
riin, lausunto on pyydettävä työ- ja elinkeino-
ministeriöltä.
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Laki

hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain 39 ja 40 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain (800/1991) 39 §:n 2 momentti ja 40 §:n
3 momentti seuraavasti:

39 §

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 1 momentissa mainitusta rikoksesta, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteeseen pantavaksi.

40 §

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä tässä pykälässä tarkoitettuna rikoksesta, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteeseen pantavaksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

siviilipalveluslain 78 ja 86 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan siviilipalveluslain (1446/2007) 78 §:n 2 momentti ja 86 § seuraavasti:

78 §

Rikosilmoitus

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 72—77 §:ssä tarkoitettuna rikoksesta, ellei siviilipalveluskeskus ole tehnyt siitä rikosilmoitusta.

86 §

Oikeudenkäynti sekä tuomioistuimen ja syyttäjän tiedonantovelvollisuus

Syyte 72—77 §:ssä tarkoitettuna rikoksesta voidaan tutkia siviilipalvelusvelvollisen kotipaikan tai siviilipalveluskeskuksen sijaintipaikkakunnan yleisessä alioikeudessa.

Tuomioistuimen on ilmoitettava siviilipalveluskeskukselle 72—77 §:ssä koskevassa asiassa tekemästään ratkaisusta tai asian sillensä

jättämisestä. Syyttäjän on annettava vastaava ilmoitus, jos hän tekee mainittuja rikoksia koskevassa asiassa päätöksen jättää syyttämättä.

Jos tuomioistuimessa sen käsitellessä 72—77 §:ssä tarkoitettuna rikosta vastaajana olevalla ei ole oikeudenkäyntiavustajaa tai -asiamiestä ja asian laadun vuoksi tai muusta syystä voidaan olettaa, ettei hän pysty yksin valvomaan oikeuttaan, hänelle on määrättävä oikeudenkäyntiavustaja. Oikeudenkäyntiavustaja voidaan määrätä myös esitutkinnan aikana riippumatta siitä, tuleeko asia tuomioistuimen käsiteltäväksi. Avustajan määräämisestä ja avustajalle suoritettavasta palkkiosta ja korvauksesta on voimassa, mitä niistä säädetään oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 2 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

lasten päivähoidosta annetun lain 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lasten päivähoidosta annetun lain (36/1973) 30 §:n 2 momentti seuraavasti:

30 §

lautakunta ole ilmoittanut laiminlyöntiä syytteen pantavaksi.

Syyttäjä ei saa nostaa 1 momentissa tarkoitettua rikkomuksesta syytettä, ellei sosiaali-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

tupakkalain 17 ja 31 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tupakkalain (693/1976) 17 §:n 2 momentin 1 kohta ja 31 b §, sellaisina kuin ne ovat, 17 §:n 2 momentin 1 kohta laissa 698/2010 ja 31 b § laissa 984/2008, seuraavasti:

17 §

Jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan säännösten vastaista toimintaa, kunnan tulee kieltää säännösten vastainen toiminta. Kunta voi myös ilmoittaa asiasta:

1) syyttäjälle, jos kysymys on 8 a, 10, 10 b, 10 d tai 12 §:n, 13 §:n 1—3 tai 6 momentin taikka 13 b §:n säännösten vastaisesta menettelystä; sekä

31 b §

Ennen 31 ja 31 a §:ään perustuvaa tupakan markkinointirikkomusta tai markkinointirikosta koskevan syytteen nostamista syyttäjän on varattava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle tilaisuus antaa lausuntonsa ja tuomioistuimen on käsitellessään tällaista asiaa varattava lupa- ja valvontavirastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 14 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 14 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 691/1995, seuraavasti:

14 a §
Rangaistussäännökset

jivästä ilmoittelusta sakkoon. Syyttäjä saa nostaa syytteen syrjivästä ilmoittelusta vain tasa-arvovaltuutetun ilmoituksen perusteella.

Joka rikkoo 14 §:n kieltoa koulutuspaikkaa haettavaksi ilmoitettaessa, on tuomittava syr- 20 . Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta

---

Laki

säteilylain 64 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan säteilylain (592/1991) 64 § seuraavasti:

64 §
Syyteeseenpano

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä tässä laissa tarkoitusta rikoksesta ennen kuin on hankkinut asiasta Säteilyturvakeskuksen lausunnon.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain 76 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 76 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 525/2008, seuraavasti:

76 §

Vakuutustoiminnan luvaton harjoittaminen

Tuomioistuimen on tätä rikosasiaa käsitellessään varattava virastolle tilaisuus tulla kuulluksi.

Syyttäjän on ennen vakuutustoiminnan luvaton harjoittamista koskevan syytteen nostamista hankittava Finanssivalvonnan lausunto.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 29 §:n 3 momentti seuraavasti:

29 §

Rangaistusvastuu

omainen ole ilmoittanut sitä syytteeseen pantavaksi.

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 2 momentissa tarkoitettusta teosta, ellei sosiaalihuollon viran-

-----
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 50 §:n 2 momentti seuraavasti:

50 §

Rikosasiasta ilmoittaminen ja ilmoituksen käsittely

tilaisuus lausunnon antamiseen ennen syyteharkinnan päättämistä. Asiaa tuomioistuimessa suullisesti käsiteltäessä työsuojeluviranomaisella on läsnäolo- ja puheoikeus.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tekoa koskevassa esitutkinnassa on työsuojeluviranomaiselle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Syyttäjän on varattava työsuojeluviranomaiselle

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

merimieseläkelain 212 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 212 §, sellaisena kuin se on laissa 913/2008, seuraavasti:

212 §

Finanssivalvonnan oikeus rangaistusvaatimuksen antamiseen

sellaiseen toimenpiteeseen, että syyttäjä määrätään tuomioistuimessa tekemään asiasta aiheutuva vahingonkorvaus- ja rangaistusvaatimus.

Jos 190 §:ssä tarkoitettu henkilö on samassa pykälässä mainitulla tavalla tuottanut eläkekassalle vahinkoa, Finanssivalvonta voi ryhtyä

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

maastoliikennelain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maastoliikennelain (1710/1995) 27 § seuraavasti:

27 §

Syyteoikeus

asianomistaja ilmoita sitä syytteeseen pantavaksi.
_____

Syyttäjä ei saa nostaa syytettä 25 §:n 1 tai 2 kohdassa tarkoitettusta teosta, jolla on loukattu ainoastaan yksityisen etua tai oikeutta, ellei

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Helsingissä 15 päivänä helmikuuta 2011
_____